

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pete vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se vrnijo v roku 14 dni. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištvu, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zaradi božičnih praznikov izide prihodnji list petek.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca stopi „Slovenski Narod“, jedini slovenski dnevnik, v jednajsto leto svojega izhajanja. Prosimo vse dosedanje naročnike, da, čem prej morejo, ponovno naročnino, pa da nam še družih, novih naročnikov pridobé. Slovensko novinarstvo je jeden najvažnejših faktorjev našega boja za narodnost in svobodo, zato je treba, da ga podpira vsak narodnjak, materijalno in duševno.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za celo leto	13 gld.	— kr.
Za pol leta	6	50
Za četrt leta	3	30
Za en mesec	1	10

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za celo leto	16 gld.	— kr.
Za pol leta	8	—
Za četrt leta	4	—
Za en mesec	1	40

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta	2 gld. 50 kr.
Po pošti prejemati	3

Administracija „Slov. Naroda“.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Carigrad 23. decembra. (Agentstvo Havas.) Odkar je Nemčija posredovanje za mir odbila z izgovorom svoje nevtalitetete, videti je, da se v Carigradu ne računa na nobeno posredovanje za mir več. Oficijalno naznanilo turške vlade pravi, da dočim Turčija vojaške priprave nadaljuje, doseza ona le in samo ta namen, pravice in neodvisnost turške države ohraniti.

Belgrad 23. decembra. Oficijalno. Srbska vojska na Javoru je vzela zašancano Kladnico, Turki so se v Novo varoš nazaj pomaknili.

Carigrad 23. decembra. Rusi nameravajo Erzerum cernirati, vendar zveze z morjem niso še pretrgane. — V Šipki in Kamarli je velik mraz, zato nij nobeno vojno delovanje mogoče.

Peterburg 22. dec. Car je denes do polu dne ob 10. prav zdrav prispel sem. Na varšavskem kolodvoru so sprejeli carja vsi

udje carske rodovine, vsi udje državnega zborar in senata, višji uradniki in vojaki, ter mnoge deputacije. Brezštevilna množica ljudij je po zelo ukrašenih ulicah izražala neprestano svoje navdušenje. Pričujoči gardni oficirji napravljali so carja spremstvo. Zvečer bode mesto razsvitljeno.

Bukarešt 22. decembra. Telegram, katerega so denes obznanili zbornicam, pravi: En del rumunske vojske bode držal Plevno, Nikopol in druge kraje, ki so jih ob Dunavu pridobili Rumunci, obsedene. Glavna rumunska vojska, sestavljena od dveh divizij, pomika se proti Vidinu. Ena divizija pojde za varstvo ujetnikov nazaj preko Dunava in bode zasedla obrežje od Gjurgjeva do Kalaraša. Peta divizija ostane v Kalafatu kot rezerva in bode združena z drugima dvema divizijama delovala na desnem bregu.

Carigrad 22. dec. Sultan je včeraj na trgu Seraskerijata razgledaval vojsko. Izmarširale so bile pred njega vse vojske, kar jih je v Carigradu, utenci iz vojaške šole in mestjanska garda, vkupe 40.000 mož. Palačni maršal je v sultanovem imenu naznanil, da sultan pozdravlja vojne čete, katerih en del otide takoj na bojišče, ter da upa, ka bode mestjanska garda, ako bode treba, pokazala ravno tako navdušenje, kakor regularna vojska. Sultan želi, da bi Bog podelil Turkom zmago.

Vojska.

Zima in mraz zadržujeta Ruse in Turke. Misliti si je lahko, koliko vojaki na prostem trpé!

Turčija se močno oborožuje na dalje, kakor je videti iz denšnjega našega in iz ponatisnenega družega telegrama iz Carigrada. Pa tudi Rusija ne drži rok križem. Ta mesec je petino milijona novih vojakov rekrutirala, marca meseca jih bode še toliko. Vojske ne bode tako kmalu konec. To pa kaže le, da bode morala Turčija poginiti, predno bode mir. —

Srbi pa dobro delajo kljubu mrazu in en kraj za družim Turkom jemljo. Denšnji telegram poroča važen vspeh javorske vojske pod Nikoličem. Važno je, če je Nikolič tu srečen, ker bode mogel Črnogorcem roko podati in Bosno popolno odrezati od središča turške države.

Iz Vidina se piše: Ko je junija meseca dobil Osman-paša ukaz, marširati na Plevno, vzela je od tu vso redno vojsko in pustil tu le 4 tabore nizamov, 2 tabora redifov in en genijsk oddelek. Zato zdaj Turki obširnih utrdeb baje ne bodo lahko branili, ker namesto 15.000 je v trdnjavi zdaj komaj kacijh 5000 mož tukaj. Zato je strah velik.

Iz Karsa se piše pruskemu listu: Turki

sede lepo v Erzerumu in Batumu, a Rusi morajo biti v šatorih sredi dežja, snega in vedno večjega mraza. Tako bodo Rusi jako težavno prenočili, tem težje, ker manjka lesa za barake in celo drv.

Krvav božič.

Krščanstvo denes praznuje lep praznik miru in sprave, a politika in dnevna zgodovina denšnjega hipa vidi le krvoprolitje, ljut boj na vsem jugu. Edna velika država, Rusija, in ž njo tri male, Srbija, Črnagora in Rumunija, so uže v sredi borb in še nij videti, kedaj bode temu konec. Pa ne dovolj tega boja, na Angleškem rožljajo z orožjem in govoré tako, da strah nij odveč, da se tudi Anglija vmeša in konec krvave borbe podaljša še bolj v nedoločen čas.

In v našej monarhiji ščuje magjarski rod na boj zoper Ruse, pripoveduje se v tajnih sejah delegacij in v javnih, da bode država, če bode trebalo, tudi s silo svoje „interese“ zastopala. — Francoska je, kakor Nemška, do zob oborožena in obe bi se skoro gotovo na novo sprijeli še grozoviteje nego pred sedmimi leti, ko bi Angličan prouzročil svetovno vojsko. — Italija pa tudi kakor ris čaka v zatišji, da bi ob pravem času planila in kaj prisvojila si.

Torej okolo in okolo nas denes obdaja situacija čisto protivna vélikej misli, katero cerkev denes praznuje, misli miru in sprave.

Človekoljubu, mehkeemu in omikanemu možu bi se lahko mlo storilo, da je položje tako denes, ko je preteklo 1878 let po Kristovem rešilnem rojstvu.

Ali svet je enkrat tak, kakoršen je. Videti je, da mora tako biti, kakor je. Zatorej nam pa ostaje vsaj veliko upanje, da iz zdanjih velicij bojev se bode rodil koncem trajni mir; iz zdanjih krvavih bojev se bode rodila civilizacija, moč mirne resnice in pravične spravljivosti, katero je Krist prinesel na svet. Saj se baš ta vojska, ki zdaj divja, vodi za vzvišene ideje narodne svobode in za svobodo krščanskega imena.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. decembra.

V Gradci je nemško društvo — recte prusijansko — sklenilo resolucijo, naj ima država odslej le 600.000 vojakov namesto 800.000. S tem hoté ustavoverci najbolj za prihodnje volitve agitacijo pripravljati, da si vedo, da tukaj ljudstvu obetajo, česar dati še dozdaj ne morejo.

V Irvaškem saboru je ban Mažuranič odgovarjal na interpelacijo v zadevi zaprtega novinarja Reusche alias Hoven, sodelavca „Agr. Prese“, da je ta tožen zaradi motenja vere ter so ga prijeli, ker se je sumilo, da hče ubegniti. Nadalje se sumi, da so ga

pruska sodišča obsodila v 18 letno ječo a je ušel. Pravo ime mu morda nij niti Reusche niti Hoven. Potem predloži ban budget za 1875. Prihodnja seja bode v petek.

Vnanje države.

Rusija je ravno ta mesec zopet 218.000 vojaških novakov nabrala.

Car je ukazal hitro popravljati utrdbe na baltiškem morji in na Čraem morji. — To je odgovor na angleška rožljanja s sabljo.

Iz **Carigrada** javljajo, da je odhod Mahmut Damat paše, svaka sultanovega, toliko kakor začasno izgnan je in sicer na voljo Angležem, kateri se boje, da je Mahmut Damat preveč nagnen z Rusi separaten mir sklepati, brez angleške potrdbe. — Sultan baje hoče na Sibe izdati proglas, kateri Milana "odstavlja". Smešen korak.

Iz **Londona** se poroča, da je trgovinska zbornica v Manchesteru sklenila nujno peticijo do vlade, naj ne popusti svoje nevtalitetete. Druge komore delajo podobne sklepe. Torej pravi Angleži nemajo nič volje krvi prelivati. Le toristični lordi in tori bi radi kaj zrovali proti Rusiji.

Dopisi.

Iz Postojne 21. decembra. [Izviren dopis.] Pet mesecev je uže preteklo po nesrečnem izidu volitve za deželni zbor v našem mičnem trgu. Dosti se je pisalo tačas o delovanji nasprotne stranke, kakih sredstev se je ona poslužila in kako si je k zmagi pripomogla. — Nedavno bilo je v „Slovenskem Narodu“ omenjeno, da imamo volitve v občinski odbor. Tudi te, dasiravno ne tako važne volitve, dajejo nam zopet povod, nesramno delovanje nemškutarske stranke malo posvetiti. — Ti ljudje, sè svojim capotom dr. Devom, ali Ghazi Edi, (kakor mu pri nas zdaj pravimo), sklicali so pred nekoliko dnevi občinski zbor, h kateremu pa so samo 4 personae gratae, reci: štiri osebe, z namenom prišle, tri zunanje občine, namreč Studeno, Strmco in Beljsko iz naše soseske izriti, ter tako v tretjem volilnem razdelku sè svojimi kandidati ložje prodreti.

A izpodle telo jim je! Ko so namreč pisano svoje mnenje županu gosp. Vičiču Miroslovu za podpis predložili, nij ta samo to dejanje odločno odbil, ampak tudi celo polo ali protokol na stran spravil. —

Na to sta šla Devova podvrženca, njegov voznik ali fijaker Janez Bizjak, vulgo Žahar, pa Matevž Vadnjal, vulgo Flebec, po trgu ter vsak v enem koncu za Deva agitirala. Tudi pisac Usar, kateri si je sedaj krčmo napravil, nij imel o tako važnem času miru, ampak povabil je vse dr. Devove podvržene volilce na večerjo ter jim tam razglašal, da le dr. Dev je mož, sposoben v soseskinem pridu delati, on je mož, kateri je jamo soseski pridobil.

Ali vse to nij nič pomagalo in ko je dr. Dev videl, da mu pri današnji volitvi nij mogoče kot odbornik ne v gospodarski odsek, ne v občinski odbor priti, postavil je sam s podpisom „več dobromislečih občanov“ kandidate.

Ljudem pa so se oči odprle, ker dasiravno je bilo po prvej burnej agitaciji za dr. Deva, dobil je slednji po izkazu samo štiri glasove. Za to ima zdaj častni tituluš: Edighazi.

Od povsod glasovi o radosti in veselji, katero je prouzročil padeč Plevne. Ta veljavna slovanska zmaga naših bratov Rusov je tudi nas z veseljem navdala. Dne 12. t. m. je celi dan narodna trobojnica na našej čitalnici vihrala. Žalibože, da nam nij bilo mogoče

svoje veselje z dejanjem pokazati, ker vsakateri najmanjša demonstracija bila je od tukajšnjega c. kr. okrajnega glavarstva ostro prepovedana.

Iz Kamne gorice 22. decembra.

[Izviren dopis.] Zopet je prišla nova nadloga nad naše, uže tako z nadlogami preobloženo, prebivalstvo. Naenkrat začne šolska mladina iz šole izostajati vsled bolehanja. Ker se je število bolnih le množilo, naznani naš skrbni župan, gospod pl. A. Kapus, kroparskemu gospodu zdravniku ter mu naroči, naj stvar preišče, če nij morebiti epidemična bolezen mej mladino. Preiskava je pokazala, da razsaja škarlatica, in res, v par dneh zbolelo je 20 otrok. Denes je prišel stvar preiskat okrajni zdravnik iz Radovljice g. dr. Pintar ter rekel, da se šola zapre za deset dnij, če se stvar v tem času ne poleže, pa še na dalje. Tukaj smo šolo še le ta mesec pričeli, pa uže nam pride nova nezgoda. — Bližajo se nam veseli božični prazniki, katerih se tudi mi uže naprej veselimo, le nekaj našim pobožnim Kamnogoričanom žali njih pobožna srca. Kakor v več krajih, pogrešamo tudi mi še jednega duhovna, da bi vsi zamogli v domačej cerkvi službo božjo opravljati; pri nas je v zimskem času prava nadloga v sosedne cerkve hoditi, kajti naši kovači so sploh revni ter slabo oblečeni. Radi bi naprosili kakega gospoda v pokoju, da bi nam ob nedeljah maševal, pa žalibog še za dobro plačilo ga nij dobiti, akoravno stanujejo v okolici trije še jako krepki gospodje, ki pa raje na Brezje hodijo, kot k nam.

Iz Kroke 21. dec. [Izv. dopis.] Dolžnost je vsacega, da ohrani spomin na umrlega mu narodnega prijatelja, da zabilježi njegove zasluge, bodisi za narod ali sploh za človečanstvo, ter se mu na takov način izkaže hvaležnega. Toliko bolj veže srenjo dolžnost, da v malo vrsticah stavi spominek ranjcemu možu, ki je izginil iz vrste sosrenjčanov, zapustivši za soboj mnogo dobrodelnih činov za sobrate svoje. Mislim, da izrazujem sočutje večine svojih sosrenjčanov, ako zapišem spominek na žalibog prerano umrlega sotržana.

V petek 7. t. m. popóldne presune nam srca žalostni glas mrtvaškega zvona, ter nam naznanja, da se je preselil v večnost nam priljubljeni prijatelj Jože Jalen, mnogo poznani posestnik v Kropi. — Razven prijaznega obnašanja proti vsacemu poštenemu človeku, bil je on pravi uzor dobrotnika za našo srenjo, v katerej biva premnogo siromaškega ljudstva. Kjer je bila beda največja, nikdar nij odtegnil svoje dobrodelne roke; kadar je bila potreba, da se kaj omisli pri cerkvi, bil je prvi, ki je položil dar na altar. On nam je daroval lepo prižnico v farnej cerkvi, izposojeval denar in mnogo pomagal pri popravljani zvonika pri cerkvi „Matere Božje“, za kar mu moramo biti hvaležni; tudi je bil iskren domoljub. — Da je bil priljubljen, pokazalo je mnogobrojno ljudstvo, ki se je udeležilo njegovega pogreba. Spremljalo ga je pet gospodov duhovnov na pokopališče in sprevod je bil slovesen.

Žalibog moramo obžalovanja vredno brez-taktnost tu zabilježiti. Nameravali so mu pevci v spomin zaslug zadnjo čast še posebno s tem skazati, da bi mu zapeli nagrobnico, ki so se je zato naučili — pa gospod župnik jim nij tega dovolil.

Taka nepričakovana prepoved nas je jako

iznenadila in prouzročila splošno nevoljo. Drug družega smo radovedno povpraševali, kaj je gospoda nagibalo do tega, vsaj sta vendar složna bila do konca življenja z ranjcem, še celo osobna prijatelja; sicer si nekoliko mislimo uzrok, pa mi smo te misli, da se s tem nij prav nič k slogi pripomoglo.

Eden prijatelj pokojnega v imenu več srenjčanov.

Od Mure 15. dec. [Izviren dopis.]

(Nasvet v zadevi „Slovenske Matice“.) Kakor razna druga društva, tako peša tudi nekoliko „Slovenska Matica“, česar sicer nij le ona sama kriva. Krivi so slabi časi, in to slabi časi gledé denarja, gledé zatiranja od strani neprijateljev in od „one druge“ strani, potem gledé naše malomarnosti i. t. d. Nekoliko pa je tudi „Matičin“ odbor kriv bil, ker je stavil take kandidate odbornike, kateri nijso bili vsem Slovencem po volji. Za to si dovoljujem jaz v interesu „Matice“ staviti ta predlog, da naj odbor „Matičin“ nobenih kandidatov ne priporočuje, naj tega tudi časniki ne storé, ampak pripusti naj se to s a m i m u d e m. Glasi se bodo sicer jako razcepili, skrutinium bode težak in dal veliko dela, a izvoljeni si bodo v veliko čast šteli to zupanje, katero bode večje veljave nego, če bi bili prej priporočeni.

Iz Doline na Dolenjskem 23. dec.

[Izviren dopis.] Telegram, ki je naznanil padeč Plevne, navdušil tudi je nas Belokranjce. Mi smo v pravo izvedeli preveselo novico iz „Slovenskega Naroda“, da je glavni steber turške moči pod hrabrim poveljnikom Osmanpašo udal se ruskej vojski. Takoj po prečitanej novici bili smo vsi ene misli, da moramo i mi po svojej moči slaviti oni srečni dan, na kojem se je zasvetila zora boljše prihodnosti toliko let zatiranih Jugoslovanov! Napravili smo krasen ogenj na prijetnem griči, mej katerim je naznanjal močan pok možnarjev, da je — smem reči — izdihnil ljuti sovražnik krščanstva in Slovanstva dušo svoje moči. Veselja prevzeti zapeli smo navdušeno: „Hej Slovani!“ Pri polni čaši dobrega dolenjskega vinca napivali smo potem carju Rusu, zavezniku našega svitlega cesarja in osvoboditelju naših ubogih bratov na jugu. Akoravno pozno uže v noči, zbralo se je vendar dosti ljudstva, ki je radosti klicalo: Bog ohrani carja ruskega, ki je premagal onega, ki je zlasti mili naši slovenski domovini toliko zlega uže napravil. Udani pa posebno naši cesarski rodovini, klicali smo pri razhodu z navdušenjem: Bog z našim svitlim vladarjem Fr. J.!

Od štajersko-ogerske meje

23. decembra. [Izv. dop.] (O ogerskih Slovincih in njihovem časniku,) peštanskem „Prijatel-u“ govorilo se je uže nekatokrat v „Slov. Narodu“. Da denes zopet o tem spregovorim, napotil me je na to „Prijatelj“, sam v svojem 20. broju. V tej številki se namreč zopet govori o tem, kako bi mogli ogerski Slovenci, osobito prosto ljudstvo, bolje napredovati. Ako je tiskanim črkam vrjeti, je nek sodelavec ali dopisnik tega lista (x x) poln čisto lepih slovenskih idej in dobrih nasvetov, kakoršne vsi napredni slovenski domoljubi v cislejtanskih pokrajinah gojé. On izraža v narečju svojem veselje, da so se njegovi rojaki poprijeli uže nekoliko čitanja, da segajo po „štajerskih“ knjigah, da se omikujejo po štajerskih sosedih. Pripoznava tudi, da je naš slovenski pravopis k temu dosta pripomogel, ter zavrzuje magjarski pravopis. Slednjič pri-

poroča dalnje izobraževanje ogerskih Slovencev po „štajerskih“ knjigah, ter želi, da bi vlada ogerska ali kdo drugi še več knjig izdal za njih šole in narod, kajti dosedaj imajo oni samo dvoje slovenskih šolskih knjig, (abecednik in neko čitanko) z našim pravopisom. Končno priporoča i „Prijetela“ ter nasvetuje, kako bi se ta list mogel zboljšati še.

Kakor so nas te besede v listu naših ogerskih sobratov razveselile, zlasti ako so došle iz prepričanja in živega navdušenja kacega pravega Prekmurca, tako pa nas žalosti, da urednik „Prijetel“ temu ne potrjuje, da marveč druge zelo napačne nazore razodeva in neprenehoma svoje slovanske čitatelje zoper prvi slovanski narod hujska.

Na to, ko nek dopisnik ogerskim Slovincem štajerske slovenske knjige priporoča, odgovarja mu urednik v svojej opazki tako-le:

„Istina, ka listvo tam išče znanost, gde je to mogočno najti; ali pri štajerski knjig more vsaki jáko pazlivi biti, i je more dobro prebrati, ár štajerski pisatelje pri vsakoj pri- liki hudožno pišejo od vogrskoga národa. Takše knjige se moro zavrčiti, zakoj bi odit- nost sadili v sercé lidem eden proti drugomi. Či bi vogrski pisateli proti Štajercem tak hudo- znovo pisali, to bi túdi rávnok tak osodili. Záto sam jaz že dávno silo: dajmo mí sami našim lidim dobre knjige v roke. Ali naši gos- podje mislijo, ka se more vse tak zgoditi, kak oni ščéjo. Ne istina. Listvo ne čáka na njih. Jáko njim poráčamo v pametivati ete reči na- šega vrloga prijátela.“

Prijatelj urednik torej sam pripoznava, da se je „duh časa“ tudi ogerskih Slovencev poprijel, da so se tudi oni začeli zavedati svoje narodnosti in potrebe po izobraženi v narodnem jeziku, ne zmené se za ogersko vlado, ki jim slovenskih knjig ne privoščí. A tega se on sam neče držati, prevelik prijatelj je Magjarom, da bi si upal naše knjige hvaliti.

Boji se tudi on panslavizma in celo panslovenizma. V drugi opazki k omenjenemu članku ima celo to neumno opazko:

„Za slovenski jezik se te zdaj nticani pravopis pripravi záto ga i jaz nasleditjem. Od vládbe vódáne šolske knjige so itak po stárom právopisi, to dosta zadevka dela. Vu- čiteli bi mogli v tom deli edinost správití. Naskori bo zhájála od méne pisana šolska kniga „Prirodopis“ v slovenskom právopisi. Te abecednik, šteroga bóltinski vucíteo z vo- grskoga spravo, za naše slovenske šole se ne pripraví, ár nema od nás nticani á, é, ö, ü li- tere. Naše listvo ne právi „vura“, nego etak „vóra“. Zvön toga sojo tákše túje reči, štere naše listvo ne razmi. Ne včijmo naše listvo na novi jezik, nego obdržmoga v svojem je- ziki.“

Mi bi temu gospodu uredniku zelo zame- rili, ako bi ne poznali osobnosti njegove, od- visnosti njegove od g. Magjarov in njegove nezmožnosti v pravilni pisavi slovenski in v filologiji ter slovnici. Če torej tudi na enej strani razodeva in razširjuje krive nazore, pa koristi na drugej strani s tem, ker se trudi, da prihaja njegov list v roke takim lju- dem, kateri bi sicer nič ne čitali. V njegovo opravičenje moram še to povedati, da bi Ma- gjari list gotovo zadržali, ako bi se postavili na stališče slovenskih in slovanskih časnikov v obče. V ostalem pa imamo še sploh trdno upanje, da se bode „Prijetel“ v pisavi in duhu že začel po malem zboljševati.

Domače stvari.

— († V. C. Supan.) Predsednik bivše narodne trgovinske zbornice kranjske, bivši narodni deželni in državni poslanec, V. C. Su- pan je umrl. Več prihodnjič.

— (Ljubljanski mestni zbor) ima 27. t. m. ob 5. po polu dne zopet sejo, v ka- terej bode sprejel poročilo o vspehu razpisa- nja novega oferta glede dacov ljubljanskega mesta, o katerih stanji smo v zadnjem listu poročali.

— (Ljubljanski knez oškof), g. dr. Jan. Zlatoust Pogačar, je dobil od cesarja v priznanje svojemu poklicu zvestega in za- služnega delovanja komandérski križ Leopoldo- vega ordna takse prosto.

— (Občni zbor) ljubljanske čitalnice je jutri 26 decembra dopoldne ob 11. uri v čitalnični dvorani. Program obravnavam je: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajni- kovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Nasveti po- sameznih družbenikov. 5. Volitev dveh revizorjev za čitalnični račun. 6. Volitev predse- dnika, volitev blagajnika, volitev 15. odbornikov.

— (Vojaška godba) bode igrala v tu- kajšne čitalnice restavraciji jutri večer v dan sv. Štefana. Začetek ob 7. uri.

— (Ljubljanska ljudska kuhinja) da denes na božični dan in jutri na Štefanji dan 200 revežem zastoj kosilo: juho, meso s prikuho, pečenko s salato, potice in masele piva. Sodček piva je zato daroval pivovar Auer. Za drugo je 50 gld. milodarov nabra- nih bilo.

— (Sokolski večer) v soboto nij bil tako dobro obiskovan kakor včasí, sicer pa živahen. Posebno je dopala humoristična „sen- čna igra“ Pegam in Lambergar po Čegnarje- vej pesni. Pevci in domač orkester so k za- havi vrlo pripomogli.

— (Zidanje norišnice.) Deželni od- bor je v seji zadnji petek oddal dela za novo norišnico v Studencu pod Ljubljano. Dobili so g. Tönies dela stavbena, tesarska, kamno- seška, železninska; g. Veber iz Zalega loga dela krovška; g. Noli dela kleparska. De- želni odbor, narodni, se nij držal tistega na- čela kakor ono leto nemškutarski mestni zbor pri oddajanji del šole na Cojzovem grabnu, namreč, da bi po protekciji svojim pristašem delo vrgel, če so prav dražji; temuž narodni deželni odbor je gledal, da je dobil tist, ki je — ceteris paribus — oferiral najcenejše delo. G. Tönies je po vrhu tega še privatno obetal, samo domače delavce rabiti.

— (Vabilo k občnemu zboru.) Od- bor narodne čitalnice Črnomeljske uljudno vabi vse čestite društvenike k letnemu občnemu zboru, kateri bode dne 27. decembra zvečer v čitalničnih prostorih. Dnevni red: 1. Nago- vor predsednikov; 2. Poročilo tajnikovo; 3. Blagajnik predloži preteklega leta račun; 4. Volitev novega odbora.

— (Mozirska čitalnica) bode imela v nedeljo 30. dec. občni zbor, poročilo tajni- kovo in denarničarjevo, volitev odbora, tombolo, besedo in petje. Vsi udje in rodoljubi se k udeležitvi najuljudneje vabijo. Začetek ob 6. zvečer. Odbor.

— („Slovenski učitelj“) bode — ka- kor naznanja — s prihodnjo (24. šte.) pre- nehajati izhajati. Zakaj? Eden uzrok je ta, — pravi — da imamo Slovenci za obilo svojih časopisov premalo sredstev, a duševne moči premalo uporabljamo za-se, one ali mirujejo

vsled strahu pred sedanjim vetrom, ali pa jih obračamo v korist tujščine. S tem, da bode list prenehal, utegne se pa stanje drugim našim časopisom zboljšati, kar želimo posebno onim slovenskim listom, kateri šolske interese zagovarjajo. Drugi uzrok temu je, da se je ma- terijalno stanje „Učiteljskega društva za slo- venski Štajer“ kot založnika zelo poslabšalo in to vsled večkratnih konfiskacij, pravd in kaznij in velikega davka, katere so naš organ zadele. Veliko denarja je omenjeno društvo utaknilo tudi v knjige, katere so našle na merodajnem mestu tako malo milosti in po katerih so slovenski učitelji radi tega in radi mlačnosti tako malo segli.

— (Peta računica) od dr. vit. Fr. Močnika, katera se bo v 4. in 5. razredu slo- venskih ljudskih šol potrebovala, pride — za kakih 8 tednov v c. kr. zalogi šolskih knjig v Beču na svetlo. To bode prav porabljava slo- venska knjižica, ki bi še odraslim dobro slu- žila. V istej zalogi se uže nekaj časa dobiva v 1 knjigi „Navod k prvi in drugej računici“ od istega slovečega g. pisatelja, ki je za slo- venskega učitelja tako važna in koristna knjiga, da se ne more dovolj priporočati, pravi „S. U.“

— (Iz tržaške okolice po padu Plevne) poroča „Ed.“: Ko je brzajna žica vest o padu Plevne prinesla, razširila se je urno vest povsod, z veseljem smo si v roke segali v znamenje slovanske vzajemnosti in trdne zveze z našimi severnimi brati. Zvečer se je po okolici vse veselilo, po vseh krčmah so praznili čaše na slavo Rusov in Rumu- nov; kresovi so tu in tam goreli po starodav- nem običaji naših pradedov, ki so bili v ve- dnih bojih s Turkom. V Trstu se je pad Plevne tudi dostojno praznoval: Grki, Srbi, Hrvati, Slovenci so imeli v več krajih lepe vesele večere, napivalo se je in govorilo.

— (Šolsko.) Kake nazore ima vlada o šolstvu, kaže sledeče poročilo „Soče“: „Na- črt postave, po katerej bi se imele (na Go- riškem) uvesti nekatere preuredbe v šolske postave od 10. marcija 1870 št. 18. in 16. oktobra 1875 št. 28 nij zadobil cesarske po- trdbe. Ta načrt je bil sklenen v deželnozbor- skej seji dne 17. aprila t. l. po predlogu po- slanca Dottorija in je zadeval uravnavo do- hodkov in razvrščenja učiteljskega osebja na javnih ljudskih šolah. Vlada se ne vjema s tem načrtom, ker meni, da bi se po njem bistveno skrčil delokrog deželnega šolskega sveta, kateri bi ohranil svoj vpliv samo na po- delitev učiteljskih služeb tretje plačne vrste, mej tem ko bi pomnoženi okrajni šolski sveti sami učitelje in učiteljice pomikali v višje plačne vrste. Toda, ker je v takih okrajnih svetih le malo pravih strokovnjakov, ne bi mogli prav prevdarjati in ceniti pravih zaslug, koje morajo biti pri takem premeščevanju pred vsem merodajne. Dalje izključuje §. 4. načrta razpisa- vanje izpraznjenih učiteljskih služeb, vsled česar ne bi bilo mogoče privabiti sposobnih močij iz družih okrajev in dežel. Po tem pa- ragrafu bi se mogli prosilci oglašati samo za službe najnižje plačne vrste, v višje vrste bi jih po tem okrajni sveti kadar koli po svojem spoznanji premikali. Vlada zapazuje v nameravanem si- stemu sploh škodljivo decentralizacijo šolstva in vtesnitev avtoritete deželnega šol- skega sveta, ker bi v višje plačne razrede po- vzdigneni učitelji dobivali svoje službene de- krete od okrajnih svetov, ko gre pri tem ven- dar za podelitev višjih služeb, definitivne službe pa ima po državni ljudsko-šolski postavi de-

žalni šolski svet podeljevati; glede discipline pri učiteljih, meni vlada, pa vlada nij samo želiti, ampak je neohodno potrebno, da se v učiteljih živa ohrani zavest njihove odvisnosti od vlade. — Iz teh vzrokov daje vlada dosedanjemu sistemu v goriško-gradiškeji grofiji odločno prednost pred nasvetovanim. Sicer bi bil pa gospod minister v interesu našega šolstva z veseljem pozdravil in priporočal načrt, ako bi bil deželni zbor za celo deželo sklenil centralni status učiteljskega osebja (to bi bilo vse pod deželni šolski svet goriški spadajoče potrebno učiteljsko osebje) in bi bil prepustil deželnemu šolskemu svetovalstvu, naj ono morda po predlogu okr. šolskega nadzornika ali celo okr. šolskega sveta, — povzdiguje v višje plačne razrede. S tem bi se bilo šolstvo v deželi gotovo izdatno pospeševalo, ker bi se bil vpljiv c. kr. deželnega šolskega nadzornika pomnožil, in avtoriteta deželnega šolskega sveta bi se tudi okrepila, pravim za slugam bi se pa odprla pot do boljše plačanih služeb. Zraven teh pomislekov so tudi nekatere formalne pomanjkljivosti v predloženem načrtu pripomogle — da ga je vlada zavrgla.

— (Žepni tatovi) so v Trstu v malo dneh silno napredovali, skoraj vsak dan se čuje, ali bere v domačih listih, da so marsikateremu spraznili žepce. Posilno delalnico naj napravi naš modri magistrat, ne pa počenih slabih kolib, katerim je treba vedno mazati spoke, da se pokrije modrost stavbenega in finančnega odseka, ki z novci davkoplačevalcev tako dobro gospodari.

— (Konja ukradel) je nek tat v Sezani ter ga v Trst na prodaj prignal, pa vlastnik konja je bil prej v Trstu nego tat sam; počakal ga je s stražami in so ga precej shranili.

Razne vesti.

* (Srečke za češko narodno gledališče) se bodo žrebale tekar junija meseca, a ne januarja, kakor je bilo naznanjeno iz prva.

* (S a m o u m o r.) V Maros-Vásárhelyja na Ogerskem je dijak ondotne gimnazije, ki se je sprl s kuharico zaradi desetice, šel v podstrežje ter se od same razžaljenosti v trebuh s kroglo ustrelil, a potem je šel zopet v svojo sobo in legel v posteljo, kjer so ga našli vsega krvavega. Nij se nadejati, da bi ozdravel.

* (Zašel in od gladi umrl) je dečak o poltretjem letu, ko so ga od doma — iz vasi Nankosalve na Ogerskem — poslali obiskat starega očeta. Posle 7 dnij našli so ga lovci na trebuhu ležečega v gozdu, kjer je, kakor se je konstatiralo, poginil od gladi, mraza in straha.

* (Župnika ubili) so 14. t. m. v Oberneunkirchnu na nemškem Bavarskem. Tudi kuharica, ki je bila šla ravno po vodé, jo je skupila, a vendar je mogoče, da še okreva. Razbojniki so se hudo borili z duhovnim gospodom, kajti vse pohištvo je polomljeno, a župnik ima odtrgano eno uho ter razbito črepinjo. Kar je bilo kaj vrednega, vse so pobrali in odnesli roparji, katerih še nijso mogli zlaslediti. „Laib. Ztg.“ more to ponatisniti in pojamrati o surovosti in divjaštvu — na Kranjskem? — ne, na Nemškem!

* (Kapitan Boyton), znani plavač, je plaval s svojo pripravo v soboto dne 8. t. m. od Orleansa po Loiri do Nanta, kamor je prispel 14. t. m. po polu dne ob dveh. Neustrašni kapitan je bil mnogokrat v nevarnosti, da bi ga ne pogoltnili vrtinci reke Loire, a je vendar srečno prispel na določeno mesto, dasi so mu vsled napora in mraza otekle roke.

* (Kako so Nemke pametne!) Kmetško dekletce v nemškem kantonu v Švajci bi se bilo rado omožilo. Šla je vprašat, koliko bi stala poroka. „Dva franka,“ dobila je odgovor od dotičnega uradnika (ondi je namreč uvedena civilna poroka). — „Toliko tedaj to velja,“ pravi krasotica, „a kedaj morem priti?“ — „V petek ob desetih.“ — Natanko ob določeni uri je prišla nevesta, sicer malo sramežljivo rudeča, a vendar pogumna, opravljena v ženitovanjsko obleko od najlepše volne, z zlato verižico okolo vratu in v najbližnjih novih čevljičih. Uradnik jej ponudi stol in oba sta čakala ženina — toda tega od nikoder bilo nij. Naposled vendar povpraša uradnik nevesto: „I, kje imate vendar svojega dragega?“ — „Svojega dragega?“ se začudi deвица, „nu, jaz sem mislila, da vse to dobim tu za dva franka!“

* (Kraljica na Madagaskaru), otoku na vzhodu južnej Afrike, grozi kaznovati vse, kateri bi kakovega nje podložnika zarobili ali ga kupili kot takovega ali ga samo izmenjali, kajti, pristavlja naposled, „jaz sem kneginja, ki držim svojo besedo.“ — Možka je ta!

* (Boj z levom.) V menažeriji v Vratislavi je 15. t. m. po polu dne levokrotilec, kakor po navadi, v levnjaku mogočnega gospodarja pustinje pustil skakati preko palice, mu odpiral žrelo, itd. Žival ga je voljno ubogala. A ko so tudi levico izpustili v levnjak, je lev naenkrat ves pobesnil in sè svojo mogočno taco mahnil po svojem gospodarji, da se mu je kar kri pocedila po lici. Moža so komaj rešili besne zveri, pomaknivi naglo železno steno mej leva in njega žrtev.

„VRTEC“,

(406—1)

časopis s podobami za slovensko mladino, nastopil je že osmo leto svojega obstanka.

Vsi pravi rodoljubi in prijatelji slovenskih otrok se vabijo k obilnemu naročevanju. „Vrtec“ stoji za vse leto 2 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr.

Naročnina se pošilja uredništvu v Ljubarjevih ulicah hiš. št. 1, v Ljubljani (Laibach).

Dr. A. Plenka „Anticatarrhicum“ proti vsakemu náhodu sliznih mren

za otroke in odrasle ljudi.

(Z n. v. c. kr. patentom od 28. marca 1861. l. zavarovano proti ponarejanju.)

Ta čaj, prirejen na znanstvenem temelju od najbolj zdravih zelišč in korenin, izvrstno deluje pri vseh náhodih sliznih mren v krlju, v sapniku in njega vejah, v pljučih, v želodci in črevih, vrlo pomaga pri kataru v mehurji, v maternici ter nje nožnici, tudi ublažuje okrepljujoč in kri čisteč.

Dobiti je v Ljubljani: lekarna g. E. Birschitz; v Gradci: lekarna „zum Mohren“ g. A. Nedweda, Murplatz, in lekarna g. J. Eichlerja, Leonhardstrasse. — Dalje v Mariboru: lekarna g. W. Königa; v Radgoni: lekarna g. C. Andriena; v Leobnu: lekarna g. Karla Filipka; v Celovcu: lekarna g. Birnbacherja. (405—1)

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Tujci.

23. decembra:

Pri Slonu: Weitzer iz Zagorja. — Mayersbach iz Dunaja. — Kokalj iz Grada. — Kampljanec iz Kočevja.

Pri Malici: Fucke iz Dunaja. — pl. Dorn iz Trsta. — Hoffman, Sohr iz Dunaja.

V najem

se daje za dalje časa pristava, pripadajoča graščini Hollenburg, jedno mljlo od Celovca oddaljena, prav blizu ljubljanske ceste, katera ima 33 oralov njiv, 16 oralov travnikov in vrtoy ter 5 oralov pašnikov, poleg poslopja za stanovanje in gospodarstvo ter dobivanje drv za kurjavo in stelje.

Natančneje o tem se izve pri

dr. Ivanu pl. Vestu,

(401—2)

c. kr. notarju v Celovcu.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalescieriè du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij boleznj, ki bi je ne bila odstrila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslenih i otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; izpuščajo, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, ahnjisanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenje in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicine na vsenčilišči v Mariboru, zdravih svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestaart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mescev, od ar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsih i čutnicnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno ginil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalescieriè prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalescieriè popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav ceró in okusno hrano, kot najboljši pripomeček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner,

slušatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušjanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prevajenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescieriè in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescieriè zasluži največje hvale, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem moje društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popolnega spoštevanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprevajenji, nespanji in hušjanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na plučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici in tišanji v praih.

Revalescieriè je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslenih in otrocih prihrani 50krat več na oem, ko pri zdravilih.

V pločastih puščicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalescieriè-Discutien v puščicah in Revalescieriè-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gl. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu po 120 tas 10 gl.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallisengasse št. 8, kakor v vsah mestih pri dobrih lekarjih in spoznajskih trgovcih; tudi razpošilja dr. J. H. H. na vse kraje po poštnih nakazilom sli povsod. V Ljubljani Ed. Z. H. J. Svoboda, lekar pri „slatnem ornu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spijetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstiu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca i J. Hirsch, v Zadru pri Androviču. (158)

Hrvatska vina,

stara in nova, najboljšè vrste, kakor sv. Ivanska, bunjačka, itd. se po 1 vedro in več dobodo pri

bratih Arko v Zagrebu.

(404—2)